

Field : Sport Psychology

Type : Research Article

Recieved: 18.03.2016 - Accepted: 12.05.2016

Futbolcu Forma ve Eşofmanlarının Kullanıcıları Tarafından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma

Melek TUFAN, E.Elhan ÖZUS, Filiz ERDEN

Selçuk Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Tekstil, Giyim, Ayakkabı ve Deri,
Konya, TÜRKİYE

E-Posta: mlktufan@gmail.com

Öz

Ülkemizde birçok spor dalına ilgi duyulmaktadır, ancak en fazla ilgi duyulan spor dalı şüphesiz ki futboldur. Bu araştırma; futbolcu eşofman ve formaların futbolcuların beklentilerine uygunluğunu ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Sporcu giyimi ile ilgili konularda literatür taranmış, futbolcu giyimi detaylı olarak incelenmiştir. Türkiye Futbol Federasyonunda yer alan altı profesyonel futbol takımına anket uygulanarak araştırma verileri toplanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler, tablolar halinde incelenmiş, bulgular doğrultusunda sonuçlara varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Futbol, giyim, forma, futbolcu giyimi

A Study on the Evaluation of Soccer Players' Sweatsuits and Uniforms by Their Users

Abstract

Interest is shown to many sports branches in our country but, the most popular sport is undoubtedly soccer. This study has been prepared in order to assess compliance of soccer players' sweat suits and uniforms to their expectations. Literature about athletic wear was viewed and soccer player wear was analyzed in detail. Research data was collected after questionnaire was applied to six professional soccer teams in Turkish Football Federation. Data obtained from questionnaires was analyzed as tables and results were obtained according to findings.

Keywords: Soccer, clothing, uniforms, soccer wear

Giriş

Spor, insanın aklını ve vücudunu kullanarak rakibine, kendisine, tabiata, mesafeye ve zamana karşı, eşit kurallar içerisinde yaptığı bir mücadele şeklidir. Sporun temelinde mücadele ve rekabet unsuru vardır. Spor, kişilerde ve toplumda sağlıklı ilişkilerin oluşmasına olanak sağlayan, kurallara saygıyı ve sosyal barışa inanmış bireyleri kazandıran bir araçtır (Güven, 1999).

Spor, sanayi devriminden sonra kentleşme ve serbest zaman artışı gibi temel toplumsal değişimlere bağlı olarak yeni boyutlar kazanmıştır. Bugün spor, fertlerin beden, ruhen ve fikren gelişmelerini sağlayan bir bilim haline gelmiştir (Sunay, 2003). Özellikle sağlıkla ilgili faydalarının yanı sıra toplumsal iyi olma halinin belirleyicisi olan spor, günümüz toplumlarının yoğun bir şekilde kullandığı araçların başında gelmektedir. Sosyal birlik ve beraberliğin sağlanması, toplumda yardımlaşma ve dayanışmanın tahsisinde spor önemli bir misyonu yerine getirmektedir (Atalay ve diğ., 2014). Spor, futbol, basketbol, sualtı, yelken, tenis, voleybol, yüzme, atletizm vs. gibi çok çeşitli dallara ayrılmaktadır. Bu çalışmada futbol sporu ile ilgilenen futbolcu giysilerinin konforu ele alınacağından; sadece futbol sporu üzerinde durulmuştur.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de spor dalları arasında en yaygın ve en çok tutulanı futboldur. Futbol; on birer kişilik takım arasında oynanan, küre biçimindeki özel bir topun eller kullanılmadan ayak, kafa ve bedenin öteki bölümleriyle vurularak rakip kaleye sokulmasına dayalı spor dalıdır. İlkçağlardan günümüze kadar, değişik adlar altında ve yapılaş yöntemleriyle oynanan futbol (ayaktopu), artık her sınıftan insanı etkileyen bir spor dalı olarak karşımıza çıkmaktadır (Anonim, 1991). Milyonları peşine takıp götüren futbol takımlarının başarısı bireye indirgenirse sporcunun başarısının temelinde sporu en sağlıklı ve en yüksek performansta yapması yatmaktadır (Bayraktar ve Kurtoğlu, 2009). Futbolcuların bu başarısında fiziki, psikolojik cabalarının yanı sıra kullanılan teknikler ve malzemelerin performansları önemli bir yer tutmaktadır.

Teknolojideki son gelişmeler sporu şekil olarak geliştirmekte ve yenilemektedir. Birçok ülkede spor teknoloji üreten sistemler oluşturulmaktadır. Top üretimine yönelik birçok firma laboratuvarlar ve araştırma geliştirme gurupları oluşturmakta buralara da endüstri mühendisleri inovatif ürünler geliştirmeye yönelik çalışmalar da bulunmaktadır. Spor giysileri üretiminde Nano teknolojiden yararlanılmakta, spor ayakkabıları ve kramponlar, son teknoloji ile üretilmekte hatta hakemlerin kullandıkları bayraklar, kulaklıklar, düdüklü birer teknoloji ürünü olarak sergilenmektedir. Teknolojik gelişmelere paralel olarak insanların yaşam standartlarının yükselmesi sonucunda, sporcuların spor yaparken kullandıkları giysi ve diğer araç gereçlerden beklentiler, sadece sağlamlık, tasarım ve moda unsurlarına uygun olmaktan öteye geçmiş, performans ve giysi konforu en önemli beklentiler olmuştur (Devecioğlu ve Altıngül, 2011).

Performansın söz konusu olduğu spor, bu gelişmenin yakın takipçisi olmuştur. Futbolda yüksek düzeyde performansın sağlanabilmesi için futbol oyun kuralları ile birlikte giysi özelliklerine de önem verilmiştir (Özcan, 2007).

Sporlarda kullanılan giysilerin ağırlığı, yapımında kullanılan kumaşın teknik özellikleri (ter emme, hava geçirgenlik vb.), kesim formu, teknik dikiş özellikleri, vücuda uygunluğu, mevsime uygunluğu, rengi ve birçok özelliği göz önünde bulundurulması gereken noktalar. Sporcunun vücut yapısına uygun olmayan, hareketlerini sınırlandıran, dikiş noktalarının cildi rahatsız ettiği ve yapılan spora özgü olarak uygun olmayan tekstil yüzeylerinin kullanıldığı

giysiler, sporcunun performansını düşüreceği gibi yaralanma riskine neden olabilir(Çivitçi ve Dengin, 2014). Bu nedenle spor giyimde giyim konforu önemli bir kalite ölçütüdür. Giyim konforu giyen kişinin sadece rahatlığını değil, performans ve verimliliğini de etkilemektedir (Bartels, 2005; Aktaran Kurtoglu Necef, Tama ve Öndoğan, 2014).

Verilen tüm bilgiler doğrultusunda araştırmanın temel amacı, futbol spor dalında profesyonel olarak ilgilenen futbolcuların antrenman veya karşılaşmalarda kullandıkları forma ve eşofmanların kullanım esnasında göstermiş oldukları kullanım performanslarından memnuniyet düzeylerini ve karşılaştıkları sorunları belirlemektir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada survey (tarama) modeli uygulanmıştır. Tarama yönteminin kullanıldığı araştırma, futbol sporcularının forma ve eşofman kullanımında memnuniyet oranlarını belirlemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de profesyonel olarak futbol oynayan erkek sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise İstanbul illinde faaliyet gösteren ve müsabakalara katılan Süper Toto Süper Liginde dört, Türkiye 2. Ligde bir ve Türkiye 3. Ligde bir takım da profesyonel olarak futbol oynayan 100 sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada, Galatasaray A.Ş., ve Fenerbahçe A.Ş., takımlarından 10 , MedipolBaşakşehir FK, Kasımpaşa A.Ş., Gaziosmanpaşa SK , Kartal SK 20 futbolcuya anket uygulanmıştır.

Araştırmanın materyalini, konuyla ilgili kitap, dergi ve internet üzerinden yapılan taramalar yoluyla elde edilen bilgiler ve bu alanda yapılmış araştırmalar oluşturmuştur. Veri toplamak amacıyla anket formu kullanılmıştır. Anket formunun hazırlanmasında Özcan tarafından 2007 yılında “Futbolcu Giysilerinde Eşofman ve Formaların Futbolcuların Beklentilerine Uygunluğu” isimli yüksek lisans tezinde geliştirilen ölçekten yararlanılmıştır. Kullanılan ölçekteki anket soruları değerlendirilmiş ve çalışma kapsamında uygun olanlar alınmış, kapsam dışı olanlar ankete dâhil edilmemiştir. Anket 19 sorunun yer aldığı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm futbolcu giysilerinde forma ve eşofmanların malzeme özellikleri, ikinci bölüm kalıp özellikleri, üçüncü bölüm kullanım özelliklerinin istenilen memnuniyet düzeyinde olup olmadığını belirleyici sorulardan oluşmaktadır.

Araştırma sürecinde veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra ankete verilen cevaplar kontrol edilmiş, eksik ya da hatalı anketler ayrılmış ve doğru olan anketler üzerinde istatistiksel analizler yapılmak üzere veriler SPSS paket programında analiz edilmiştir. Sonuçlar frekans ve yüzde dağılımlarının yer aldığı tablolarda sunulmuştur

Bulgular

Hazırlanan ölçme aracı sonucunda elde edilen forma ve eşofmanlarının malzeme, kalıp ve kullanım özelliklerinin futbol sporcuları tarafından değerlendirilmesine ilişkin bulgular bu bölümde verilmiştir.

Tablo 1. Futbolcu Forma ve Eşofmanlarının Malzeme Özellikleri İle Bulgular

Seçenekler		f	%
Kumaşlardan Memnuniyet Düzeyi	Son derece iyi karşılıyor	39	39
	İyi karşılıyor	40	40
	Kısmen karşılıyor	11	11
	Hiç karşılamıyor	10	10
	Toplam	100	100
Kumaşların Ter Emme veya Buharlaştırma Özelliklerinden Memnuniyet Düzeyi	Memnunum	40	40
	Kısmen memnunum	49	49
	Memnun değilim	11	11
	Toplam	100	100
Kumaş ve İpliklerin Hareket Engelleme Memnuniyet Düzeyleri	Engelliyor	7	7
	Kısmen engelliyor	21	21
	Engellemiyor	72	72
	Toplam	100	100
Kumaşların Yıpranma Mukavemet Özelliği Memnuniyeti Düzeyleri	İstenilen düzeyde koruyor	57	57
	Kısmen koruyor	35	35
	İstenilen düzeyde korumuyor	8	8
	Toplam	100	100
Mevsim Şartlarına Göre Vücudu Koruma Özelliği Memnuniyeti Düzeyleri	İstenilen düzeyde koruyor	20	20
	Kısmen koruyor	55	55
	İstenilen düzeyde korumuyor	25	25
	Toplam	100	100
Kumaşların Koku Oluşturma Düzeyleri	Koku oluşuyor	21	21
	Kısmen koku oluşuyor	44	44
	Koku oluşturmuyor	35	35
	Toplam	100	100
Kumaşların Tüyenme (Boncuklanma) Düzeyleri	Karşılaşıyorum	12	12
	Kısmen karşılaşıyorum	36	36
	Karşılaşmıyorum	52	52
	Toplam	100	100

n= 100

Tablo 1 incelendiğinde, futbolcuların forma ve eşofmanlarında kullanılan kumaşlardan % 39'unun son derece memnun olduğu, % 40'ının memnun olduğu, olmadığı anlaşılmaktadır. Genel olarak bakıldığında kumaşların beklentiyi son derece iyi ve iyi karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Futbolcuların % 39' unun forma ve eşofmanlarında kullanılan kumaşların ter emme veya buharlaştırma özelliklerinden % 40'ının memnun olduğu, % 49'unun kısmen memnun olduğu ve % 11'inin de memnun olmadığı anlaşılmaktadır. İnsanlar sıcak ortamlarda ve egzersiz sırasında rahat kalmak ve aşırı ısınmayı önlemek için terin buharlaşmasına güvenirlir. Yoğun fiziksel aktiviteler sonucu vücutta oluşan terin vücuttan uzaklaştırılması ve vücut sıcaklığının dengede kalabilmesi konfor açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle giysilerin nem iletim özelliğinin iyi olması gerekmektedir (Demir, 2016). Ünsal (2005), çalışmasında bazı durumlarda, ıslak ciltten buharlaşma oranı ter salgılanma oranından daha düşüktür. Terin cilt

üzerinde birikmesinden ve buharlaşmayla ısı kaybının yetersizliğinden dolayı rahatsızlık (konforsuzluk) durumu meydana geleceği sonuçlarına ulaşmıştır. Kansoy ve Dirdar (2004), çalışmalarında termal konforun, giysinin ısıyı ne derece geçirdiği ve teri deriden çevreye ne derece buharlaştırdığına bağlıdır. Termal dengeyi korumak için vücudun ısı üretimi, ısı kaybına eşit olmak zorundadır. Giysi, insanı iklimik etkilere karşı korumalı, değişken dış iklim koşulları ve fiziksel yüklerin değişimine karşı yardımcı olmalıdır. Bu sayede vücudun ısı ve nem durumu dengelendiği ve memnuniyet durumu meydana geldiğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan sporcuların %72' lik “Engellemiyor” yanıtıyla forma ve eşofmanlarda kullanılan kumaş ve iplikler, futbolcu hareketlerini esneklik açısından engellemediği sonucuna ulaşılmıştır. Kişoğlu ve arkadaşları (2006), vücuda uygun olan bir giysi estetik olarak iyi görüneceği gibi aynı zamanda kullanıcı açısından en yüksek düzeyde konforu ve hareket serbestliğini de sağlaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Sporcuların %57' sinin ve % 35'inin kumaş mukavemetini istenilen düzeyde bulduğu görülmektedir. Gould (2003), çalışmasında iletken liflerin sporcu giysilerini yırtılmadan koruyacak polimer katmanına sarıldığını ancak bu liflerin ve parçaları arasındaki bağlantıların bazen kırılabildiğini saptamıştır. Özcan (2007), çalışmasında uzun süre kullanımı sonucu futbolcuların giysilerinin yıprandığını belirtmiştir. Giysilerindeki lif karışımları belli oranlarda yapılmamışsa ürünlerin performans düzeyini azaltmakta, yırtılma ve yıpranma ihtimalleri arttırmakta ve müsabakalarda düşme sonucu sürtünen giysi bölümleri zarar görebileceğini vurgulamıştır. Kumaşların mevsim şartlarına göre vücudu koruma özelliği sorulduğunda ise % 55'inin kısmen koruduğu belirtirken %25'inin istenilen düzeyde korumadığını belirttiği görülmüştür. Güneşoğlu (2005), çalışmasında bir giysinin temel fonksiyonu, kumaş katı veya katları vasıtasıyla kullanıcıyı rahatsız edici fiziksel çevre şartlarından korumaktır. Bu korumanın, vücudun faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli termal ortamın sağlanması ve vücudu çarpma, vurma sonucu yaralanmalar ile rüzgar, soğuk, sıcak, yağmur gibi iklimsel zorlamalara karşı koyma gibi fonksiyonların yerine getirilmesinin gerektiğini vurgulamıştır.

Araştırmaya katılan sporcuların %21'i koku oluştuğunu, %44'ü kısmen koku oluştuğunu belirtmiştir. Fonksiyonel özellikleri geliştirilmiş tekstil ürünleri içerisinde insan sağlığını koruması, kişisel hijyen ve konfor sağlanması açısından antibakteriyel ürünler önemli yer tutmaktadır. Bu ürünler iş giysileri, hastane giysileri, askeri kıyafetler, ev tekstili, bebek giysileri, spor giysileri, iç çamaşırları, çoraplar gibi birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadırlar. Alay ve arkadaşları (2014), çalışmalarında fonksiyonel giyim ve hijyen ürünleri kapsamında anti-bakteriyel özelliği geliştirilmiş, mikroorganizmalara ve oluşan pis kokulara karşı koruma sağlayan, toksik olmayan ve istenmeyen tepkimelere girmeyen malzeme kullanımı önemlidir. Ürünlerin emicilik, esneklik, yumuşaklık, nefes alabilirlik, yeterli mukavemet, estetik gibi özelliklere sahip olmasının önemini vurgulamışlardır.

Sporcuların forma ve eşofmanlarında tüylenme ile karşılaşma oranlarına bakıldığında % 52'sinin karşılaşmadığı % 36'sının ise kısmen karşılaştığı görülmektedir. Çelik ve Bozkurt (2005), yaptıkları çalışmada uzun liflerin kumaşta daha az tüylenmeye neden olduğunu, sentetik liflerin pamuk liflerine göre uzunluk dağılımlarının daha düzgün olmasından dolayı bu liflerde tüylenme problemine az rastlandığını ortaya koymuştur.

Tablo 2: Futbolcu Forma ve Eşofmanlarının Kalıp Özellikleri İle Bulgular

Seçenekler		f	%
Forma ve Eşofmanların Hareket Rahatlığı Memnuniyeti	Yeterli buluyorum	64	64
	Kısmen yeterli	28	28
	Yeterli bulmuyorum	8	8
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Yaka Oyuntusu Uygunluğu	Yaka oyuntusu uygun	50	50
	Yaka oyuntusu kısmen uygun	43	43
	Yaka oyuntusu uygun değil	7	7
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Kol Oyuntusunun Kol Hareketlerini Engelleme Durumu	Engelliyor	15	15
	Kısmen engelliyor	27	27
	Engellemiyor	58	58
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Kol Boylarının Uygunluğu	Kol boyu uygun	69	69
	Kolu kısa	23	23
	Kolu uzun	8	8
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Model Boylarının Uygunluğu	Model boyu uygun	70	70
	Model boyu kısmen uygun	22	22
	Model boyu uygun değil	8	8
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Bel Genişliğinin Yeterliliği	Bel genişliği uygun	74	74
	Bel genişliği dar	19	19
	Bel genişliği bol	7	7
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Ağ Oyuntusu Hareket Rahatlığı	Ağ oyuntusu uygun	63	63
	Ağ oyuntusu dar	31	31
	Ağ oyuntusu geniş	6	6
	Toplam	100	100

n= 100

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların forma ve eşofmanların hareket rahatlığı ile ilgili soruya %64' ünün rahatlığı yeterli bulduğu %28'inin ise kısmen yeterli bulduğunu belirtmiştir. Genel olarak kullandıkları forma ve eşofmanların hareket rahatlığı sağladığı söylenebilir. Forma ve eşofmanların yaka oyuntu uygunluğuna % 50 uygunluk orana karşın % 43'lük yaka oyuntusunun kısmen darlığını belirten sonuç gözlenmiştir. Sporcuların forma ve eşofmanların kol oyuntusunun kol hareketleri üzerindeki duruma bakıldığında % 58'inin hareketlerinde engelleme olmadığı % 27'isinde ise kısmen hareket kısıtlaması olduğu belirtilmiştir. Kol boyu uygunluğunda % 69'u kol boyunun uygun olduğunu belirtmiş % 23'ü ise kısa geldiğini belirtmiştir. Modellerin kol boyları da futbolcuların fiziksel yapılarına bağlıdır. Kol boyu uzun olan bir sporcu için giysilerinin kol boyu kısa, kol boyu kısa olan biri için ise giysilerin kolu uzun gelebilmektedir (Özcan, 2007).

Sporcuların forma ve eşofman model boylarını % 70' i yeterli bulurken % 22'si kısa bulmuş % 8'i ise uzun bulmuştur. Ağaç, Yıldız ve Varol (2007), çalışmalarında ise formada şikâyetçi olunan unsurların forma yakası, boyunun uzun veya kısa olması ile kol evinin dar veya geniş olmasının en çok olduğunu saptamışlardır. Bel genişliklerinde ise sporcuların %74'ünün uygun % 19'u dar % 7'si bol buldukları gözlenmiştir. Ağ oyuntusunun hareket rahatlığına ilişkin soruya sporcular % 63' uygun bulurken % 31'i dar % 6 ' sı da geniş bulmuştur.

Tablo 3: Futbolcu Forma ve Eşofmanlarının Kullanım Özellikleri İle Bulgular

Seçenekler	f	%	
Forma ve Eşofmanlarda En Çok Karşılaşılan Problemler	Yıpranma	30	30
	Yırtılma	2	2
	Koku oluşumu	20	20
	Ter emmeme	20	20
	Islaklığın yol olmaması	6	6
	Isı korumada yetersizlik	8	8
	Renklerin güneş ışığında solması	5	5
	Aksesuarların bozulması	5	5
	Yangına karşı çabuk tutuşurluk	4	4
	Toplam	100	100
	Forma ve Eşofmanlarda En Çok Aradığımız Özellikler	Hareket kolaylığı	55
Vücuda uygunluk		14	14
Yaşa uygunluk		1	1
Modaya uygunluk		10	10
Estetik özelliğe sahip olma		10	10
Hava şartlarına uygunluk		5	5
Hijyenik olma özelliği		1	1
Renk özelliği		1	1
Marka özelliği		3	3
Toplam		100	100
Forma ve Eşofmanlarda Dikiş Sökülmesi Problemi		Her zaman	12
	Bazen	46	46
	Hiçbir zaman	42	42
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Vücudu Tahriş Etmesi	Tahriş ediyor	8	8
	Kısmen tahriş ediyor	17	17
	Tahriş etmiyor	75	75
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Elektriklenme Problemi	Karşılaşıyorum	17	17
	Kısmen karşılaşıyorum	25	25
	Karşılaşmıyorum	58	58
	Toplam	100	100
Forma ve Eşofmanların Markaya Önem Verme Durumu	Önem veriyorum	92	92
	Kısmen önem veriyorum	5	5
	Önem vermiyorum	3	3
	Toplam	100	100

n= 100

Futbolcu forma ve eşofmanlarının kullanım özellikleri ile ilgili Tablo 3 incelendiğinde forma ve eşofmanlarda karşılaşılan sorunlarda en yüksek oran % 30 ile yıpranma % 20'şer ile koku oluşumu ve teri iletmeme olduğu, % 4 gibi en az oranla yangına karşı geç tutuşurluk olduğu ortaya çıkmıştır. Cilt üzerindeki kumaş rahatlığının algılanması, sıcaklık, soğukluk, ıslaklık ve hissedilebilirlik duygularını içeren karmaşık bir durumdur. Çevre, hareket düzeyi, lif, kumaş ve giysi tasarımının yanında kişinin fizyolojik ve psikolojik durumu da giyim konforunun belirlenmesinde etkili olmaktadır (Toprakkaya, 1999).

Sporcuların forma ve eşofmanlarında en çok aradıkları özellik % 55 oranı ile hareket kolaylığı devamında ise % 14 ile vücuda uygunluk % 10 ile moda uyumluluk ve estetik özelliğe sahip olma görülmüştür. % 1 oranla hijyenik olma, yaşa uygunluk ve renk özelliği en az aranan özellikler olarak bulunmuştur. Giysilerde tatmin edici bir uyuma ulaşılabilmesi için, giysi ile vücudun ilişkisini ortaya koymak gerekir. Bunun için de, tüketicilerin estetik ve fonksiyonel ihtiyaçlarını karşılayan vücuda iyi uyum sağlamış ürünler için gerekli vücut özelliklerinin ve ölçülerinin anlaşılması zorunludur (Kılınç, Gürsoy ve Aysel, 2011). Ağaç ve Arga (2008), çalışmalarında yapılan araştırmalarında, giysiyi giyenin fiziksel rahatlığının ön plana alınması gerekliliğinin vurgulandığını belirtmişlerdir

Futbolcu giysilerin kullanıcıları tarafından değerlendirilmesinin araştırıldığı bir çalışmada (Ağaç, Yıldız ve Varol, 2007), sporcuların giysilerde en önem verdikleri özelliklerin hafiflik, model özellikleri ve bedene uygunluk olduğu tespit edilmiştir. Futbol giysileri ile ilgili yapılan başka bir çalışmada (Özcan 2007) da amatör futbolcuların giysilerde en önem verdikleri özellikler sırasıyla hareket kolaylığı, vücuda uygunluk ve hava şartlarına uygunluk iken; profesyonel futbolcuların giysilerde en önem verdikleri özellikler sırasıyla hareket kolaylığı, marka ve vücuda uygunluk olduğu tespit edilmiştir.

Sporcuların forma ve eşofmanlarda dikiş sökülmesi problemi ile % 46'sının bazen % 42' isinin hiçbir zaman karşılaşmadıkları % 12'sinin ise her zaman karşılaştıkları görülmektedir. Oğlakçioğlu ve arkadaşlarının (2013), gerçekleştirdiği bir çalışma sonucunda, giysilerin konfor özelliklerinin sadece kumaş özelliklerine bağlı olmayıp, dikim parametrelerinden de önemli seviyede etkilendiğini ve bu nedenle nihai ürün tasarlanırken dikim işlemi sonrasındaki özelliklerin göz önüne alınması gerektiğini ortaya koymuşlardır. Sporcuların % 75' i forma ve eşofmanlarının vücutlarını tahriş etmediğini, % 17 'sinin kısmen tahriş ettiğini, %8 'inin tahriş ettiğini belirtmişlerdir. Tablo 3'e bakıldığında sporcuların forma ve eşofmanlarında elektriklenme problemiyle % 58'inin karşılaşmadığı, % 25 'inin kısmen karşılaştığı, %17'sinin karşılaştığı belirlenmiştir. Sporcuların % 92'lik oranla markaya önem verdikleri, %3 ile önem vermedikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan futbolcuların eşofman ve formalarında kullanılan kumaşlardan memnun oldukları saptanmıştır. Futbolcu giysilerinde kullanılan kumaşların teri kısmen emdiği, futbolcuların hareketlerini engellemediği ortaya çıkmıştır. Futbolcu giysilerinde kullanılan kumaşların mukavemet özelliğinin iyi olduğu, kumaşların mevsim şartlarına karşı vücudu koruma özelliğinin kısmen yeterli olduğu saptanmıştır. Forma ve eşofmanlarda kokunun kısmen oluştuğu, kumaşlarda tüylenmeye karşılaşılmadığı görülmüştür.

Forma ve eşofmanların model boylarının uygun olduğu, yaka oyuntularının uygun genişlikte olduğu, kol oyuntularının kol hareketlerini engellemediği, kol boylarının uygun olduğu, forma

şortlarının ve eşofman pantolonlarının bacak hareketlerini engellemediği, bel genişliklerinin ve ağ oyuntularının uygun olduğu görülmüştür.

Giysilerde yaşanan problemlerde en yüksek yıpranmanın, koku oluşumun ve ter emmenin olduğu ortaya çıkmıştır. Forma ve eşofmanlarında en çok aradığı özelliklerin futbolcuların hareketlerini engellememesi ve vücut uygunluğu olduğu forma ve eşofmanların futbolcuların hareketlerini engellemediği saptanmıştır. Forma ve eşofmanlarda dikiş sökülmesi problemi ile bazen karşılaşıldığı belirlenmiştir. Forma ve eşofmanların futbolcuların vücutlarını tahriş etmediği anlaşılmıştır. Giysilerde elektriklenme problemi ile kısmen karşılaşıldığı saptanmıştır. Futbolcuların markaya önem verdikleri ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarının, kullanıcı istek ve şikâyetleri doğrultusunda; futbol sporunda sportif performansın artırılmasına ve aynı zamanda sporcu sağlığının korunmasına yönelik olarak giysi konforu konusunda yapılacak araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Yapılan bu çalışmanın uygulama alanı ve kapsamı genişletilerek futbola gönül vermiş sporcuların daha konforlu ve yüksek performans sergilemelerine yardımcı olacak ürünlerin geliştirilmesi için disiplinler arası çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Ağaç S, Yıldız Ş.G, Varol E (2007). “Futbolcu Giysilerinin Kullanıcılar Tarafından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”, 12. Ulusal Ergonomi Kongresi, Kayseri (6-8 Aralık), 17-23.

Ağaç S, Arga Şahinoğlu M (2008). “Ergenlik Dönemindeki Kızların Giysileri İle İlgili Problemleri”, e-Journal of New World Sciences Academy, 3(2), 250–262.

Alay E, Duran K, Körlü A, Yurdakul B (2014). “Biyobozunur Liflerin Antibakteriyel Özellikleri”, XIII. Uluslararası İzmir Tekstil ve Hazır Giyim Sempozyumu 2-5 Nisan, 151.

Anonim, (1991), Spor Ansiklopedisi”, Milliyet Yayınları, 99.

Atalay A, Yücel A.S, Korkmaz M (2014). “Ergonomi Ve Sporda Ergonominin Kullanım Ve Öneminin İncelenmesi”, Uluslararası Hakemli Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi, Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2014 Sayı: 01 Cilt: 01 İlkbahar Yaz 2014.

Bartels V. T (2005). Textiles in Sport, Chapter 9: Physiological comfort of sportswear The Textile Institute, Woodhead Publishing Limited, England, 364.

Bayraktar B, Kurtoğlu M (2009). “Sporda Performans, Etkili Faktörler, Değerlendirilmesi ve Artırılması”, Klinik Gelişim, 22 (1), 16-24.

Bye, Labat and Delong (2006). “Analysis of Body Measurement Systems for Apparel”, Clothing and Textiles Research Journal, 24 (66).

Çelik A, Bozkurt Y (1999). “Kompakt İplikler”, İzmir: Tekstil ve Mühendis Dergisi, 2005.

Çivitci Ş, Dengin S (2014). "A Research on Assessment of Comfort of Jogging Suits by Users", International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS) 2.5 : 557.

Demir Ö (2016). Luxıcool Elyafı Kullanımının Kumaş Konfor Özelliklerine Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 31.

- Devecioğlu S, Altıngül O (2011). “Spor Teknolojilerinde İnovasyon”, 6th International Advanced Technologies Symposium (IATS’11), 16-18 May, Elazığ, Turkey.
- Erdoğan İ (2008). “Futbol ve futbolu inceleme üzerine”, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi Sayı 26 Kış-Bahar , 1-58.
- Gould P (2003). “Textile Gain Intelligence”, October.
- Güneşoğlu S (2005). Sportif Amaçlı Giysilerin Konfor Özelliklerinin Araştırılması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa, 24-25.
- Güven Ö (1999). Türklerde Spor Kültürü. Geliştirilmiş 2. Baskı, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Kansoy O, Dirgar E (2004). “Giysi Konforu”, Tekstil ve Konfeksiyon, 14(1), 61-64.
- Kılınç N, Gürsoy F, Aysel T (2011) “ Obez Bayanlarda Göğüs Çevresi Ölçüsüne Göre Diğer Antropometrik Ölçülerin Dağılımlarının İncelenmesi”, 17.Ulusal Ergonomi Kongresi 14-16 Ekim Eskişehir, 773.
- Kişoğlu S, Erenle ÇG, Bayraktar F (2006).”Büyük Beden Kadın Tüketicilerin Giysi Problemleri”, 12. Ulusal Ergonomi Kongresi Bildiriler Kitabı, s. 303.
- Necef Ö K, Tama D, Öndoğan Z (2014). “Atletizm Giysilerinin Özellikleri”, XIII. Uluslararası İzmir Tekstil ve Hazır Giyim Sempozyumu, İzmir (2-5 Nisan), 300-305.
- Oğlakçioğlu N, İleez A.A, Erdoğan Ç, Marmaralı A, Güner M (2013), “Bisikletçi Giysilerinde Dikim İşleminin Isıl Konfor Özelliklerine Etkisi”, Tekstil ve Mühendis, 20 (90), 32-41.
- Özcan A (2007). Futbolcu Giysilerinde Eşofman ve Formaların Futbolcuların Beklentilerine Uygunluğu. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 60.
- Sunay H (2003). Türk Spor Politikasına Analitik Bir Bakış. Spormetre, 1 (1): 7-13.
- Toprakkaya D (1999).” Termofizyolojik Açıdan Giyim Konforu”, Tekstil ve Konfeksiyon, 5, 403.
- Turan R. B, Okur A (2008). “Kumaşlarda Hava Geçirgenliği”, Tekstil ve Mühendis, 15 (72), 16-25.
- Ünsal C (2005). Örme Kumaşların İslanma ve Kuruma Davranışlarının Giysi Konforu Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 46.